

Economische betekenis Kop van Noord-Holland – aanvullende notitie bij de havenmonitor

Door: Martijn Streng (Erasmus UPT) in samenwerking met Robbert de Ruijter (CBS) – Oktober 2020

Aanleiding en methodiek

Naar aanleiding van de herijking van de nationale havenmonitor, die Erasmus UPT uitvoert in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat is vanuit Port of Den Helder een aanvullende vraag op de informatie uit de havenmonitor ontstaan. Er is -bij alle zeehavens- sprake van bedrijvigheid die buiten de afbakening van de havenmonitor valt, bijvoorbeeld het zogeheten vestigingsplaats effect. Voor de haven van Den Helder is er sprake van een aantal haven- en maritieme bedrijven die verspreid over de kop van Noord-Holland gevestigd zijn, die buiten de afbakening van de havenmonitor vallen. Port of Den Helder wil graag inzicht in de werkgelegenheid en toegevoegde waarde van deze bedrijvigheid en heeft Erasmus UPT en CBS gevraagd deze analyse uit te voeren, conform de methodiek die deze twee partijen ook in de havenmonitor gebruiken. Dit onderzoek, aanvullend op de havenmonitor, geeft inzicht in de totale economische betekenis van de haven van Den Helder voor de bredere regio door het meenemen van, naast de directe werkgelegenheid in de haven, ook de in de regio gevestigde werkgelegenheid. Dit onderzoek richt zich uitsluitend op de directe effecten; ter voorkoming van overlap en dubbeltellingen. Het is namelijk de verwachting van de onderzoekers dat een deel van de in de havenmonitor als indirecte werkgelegenheid en toegevoegde waarde zich in de kop van Noord-Holland bevindt. Deze nog een keer meenemen zou tot onjuiste dubbeltellingen leiden; het is dus ook niet mogelijk om de directe werkgelegenheid uit deze studie op te tellen bij de indirecte effecten uit de havenmonitor.

De havenmonitor

In de havenmonitor wordt op basis van een geografische en sectorale afbakening de economische betekenis van de Nederlandse zeehavens in kaart gebracht. De geografische afbakening bestaat uit twee onderdelen; enerzijds een primair havengebied waarin in principe alle werkgelegenheid wordt meegenomen en de rest van de gemeente waarin strakker naar een sectorale afbakening (op basis van SBI codes) gekeken wordt. Voor een volledig overzicht van de uitgangspunten en de methodologie van de havenmonitor verwijzen wij naar de havenmonitor 2020, te vinden via de website van Erasmus UPT.

Resultaten

Onderstaande tabellen geven een overzicht van de werkgelegenheid (in FTE), toegevoegde waarde in miljoenen euro's en het aantal bedrijfsvestigingen in zowel 2018 als 2019. Er is naast de economische betekenis van de bedrijven die zijn opgenomen in de havenmonitor dus nog sprake van een substantiële hoeveelheid bedrijven die als havengerelateerd te omschrijven zijn in de rest van de Kop van Noord-Holland. De economische betekenis van deze bedrijven is in 2019 licht toegenomen van 1.390 naar 1.480 werknemers en van 212 miljoen euro naar 213 miljoen euro toegevoegde waarde. Omdat vooral de toegevoegde waarde van de haven van Den Helder zoals opgenomen in de havenmonitor gedaald is, neemt de totale economische betekenis -gemeten in toegevoegde waarde- ook af. De werkgelegenheid is zo goed als gelijk in 2019 ten opzichte van 2018 voor het totale gebied. Uit deze cijfers blijkt dat de economische betekenis van de havengerelateerde werkgelegenheid zich in Den Helder niet beperkt tot het havengebied. Er is sprake van een flink aantal werknemers bij bedrijven die elders in de kop van Noord-Holland gevestigd zijn, die samen een toegevoegde waarde van 213 miljoen euro realiseren in 2019. De economische betekenis zit vooral in de sectoren industrie en groothandel met een aandeel van ruim 70% van de werkgelegenheid en toegevoegde waarde. Deze bedrijvigheid laat het bredere regionale karakter van de haven van Den Helder zien.

2018

Tabel 1: havengerelateerde werkgelegenheid Kop van Noord-Holland 2018

Werkgelegenheid			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	500	0	500
Industrie en groothandel	960	1.010	1.970
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	1.400	380	1.780
Totaal	2.860	1.390	4.240

Tabel 2: havengerelateerde toegevoegde waarde Kop van Noord-Holland 2018

Toegevoegde waarde			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	47 mln	0 mln	47 mln
Industrie en groothandel	308 mln	165 mln	473 mln
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	164 mln	47 mln	211 mln
Totaal	519 mln	212 mln	731 mln

Tabel 3: aantal havengerelateerde bedrijven Kop van Noord-Holland 2018

Aantal haven en maritieme bedrijven			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	35	0	35
Industrie	80	15	95
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	100	15	115
Totaal	215	30	245

2019

Tabel 4: havengerelateerde werkgelegenheid Kop van Noord-Holland 2019

Werkgelegenheid			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	460	0	460
Industrie en groothandel	950	1.080	2.030
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	1.360	400	1.760
Totaal	2.780	1.480	4.250

Tabel 5: havengerelateerde toegevoegde waarde Kop van Noord-Holland 2019

Toegevoegde waarde			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	39 mln	0 mln	39 mln
Industrie en groothandel	249 mln	163 mln	412 mln
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	157 mln	50 mln	207 mln
Totaal	445 mln	213 mln	658 mln

Tabel 6: aantal havengerelateerde bedrijven Kop van Noord-Holland 2019

Aantal haven en maritieme bedrijven			
Sector	Port of Den Helder	Kop van Noord-Holland	Totaal
Dienstverlening t.b.v. het vervoer, opslag/overslag	40	0	40
Industrie	90	10	100
Overig, zakelijk en niet-zakelijke dienstverlening, zeevaart	105	15	120
Totaal	235	25	260